

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра філософії та міжнародної комунікації

ЗАТВЕРДЖЕНО

Гуманітарно-педагогічний факультет

"19" червня 2026 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ФІЛОСОФІЯ

Галузь знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини

Спеціальність С3 Міжнародні відносини

Освітня програма Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії

Факультет Гуманітарно-педагогічний

Розробник: Інна САВИЦЬКА, кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії та міжнародної комунікації

Київ - 2026 р.

Опис навчальної дисципліни

Філософія є обов'язковою дисципліною в рамках освітньої програми «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», яка формує у студентів системне розуміння основних філософських концепцій, історії філософії, логіки, етики та соціальної філософії. Вивчення передбачає ознайомлення з історією філософської думки, аналізом філософських течій і шкіл, а також застосування філософських методів у аналізі сучасних міжнародних та суспільних процесів. Особлива увага приділяється формуванню критичного мислення, здатності до аналізу та синтезу інформації, а також розвитку креативності у контексті міждисциплінарних досліджень. Навчальна дисципліна спрямована на формування здатності до глибокого осмислення питань моралі, цінностей і світогляду, що є важливим для аналізу міжнародних відносин та суспільних комунікацій. Здобуті знання мають прикладне та наукове спрямування, сприяючи формуванню компетентностей, необхідних для ефективної діяльності у сфері міжнародних відносин.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь

Освітній ступінь	Першого (бакалаврського) ОП
Галузь знань	С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини
Спеціальність	С3 Міжнародні відносини
Освітня програма	Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії
Факультет/ННІ	Гуманітарно-педагогічний

Характеристика навчальної дисципліни

Вид	Обов'язкова
Загальна кількість годин	120
Кількість кредитів ECTS	4
Кількість змістових модулів	2
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-
Форма контролю	Екзамен

Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти (повний термін навчання)

	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	1	-
Семестр	1	-
Лекційні заняття	15 год.	-
Лабораторні роботи	-	-
Практичні, семінарські заняття	30 год.	-
Самостійна робота	75 год.	-
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	3 год.	-
Форма контролю	Екзамен	-

Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета: Метою навчальної дисципліни «Філософія» є формування у студентів цілісного наукового світогляду, критичного та системного мислення, здатності до філософського осмислення суспільних процесів, міжнародних відносин і міжкультурної взаємодії. Дисципліна спрямована на розвиток навичок аналізу та аргументованого оцінювання соціально-політичних явищ, розуміння фундаментальних цінностей людства, принципів демократії, прав людини, міжнародного співробітництва та відповідального прийняття рішень у професійній діяльності фахівця з міжнародних відносин, суспільних комунікацій і регіональних студій, формування у студентів філософської культури як теоретичного підґрунтя університетського рівня підготовки спеціалістів та актуалізація національної свідомості майбутньої суспільної еліти.

Перелік навчальних дисциплін, які передують вивченню «Філософія» (за їх наявності)

Набуття компетентностей

ЗК2 — Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі і знань про природу і суспільство, та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового образу життя.

ЗК3 — Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями

ЗК6 — Здатність генерувати нові ідеї (креативність)

ЗК7 — Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК8 — Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ЗК12 — Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

ЗК13 — Здатність бути критичним і самокритичним

СК1 — Здатність виокремлювати ознаки та тенденції розвитку, розуміти природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій

СК2 — Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному

СК8 — Усвідомлення національних інтересів України на міжнародній арені

СК11 — Здатність аналізувати природу та еволюцію міжнародних організацій, їх місця у системі міжнародних відносин, основних форм та перспектив співпраці України з ними

Програмні результати навчання

РН9 — Досліджувати проблеми міжнародних відносин, регіонального розвитку, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, із використанням сучасних політичних, економічних і правових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів, презентувати результати досліджень, надавати відповідні рекомендації

РН17 — Мати навички самостійного визначення освітніх цілей та навчання, пошуку необхідних для їх досягнення освітніх ресурсів

Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма)						Кількість годин (заочна форма)					
	л	лаб	сем	п	с.р.	усього	л	лаб	сем	п	с.р.	усього
Модуль 1. Вступ до філософії. Історія філософії												
Тема 1. Сутність філософії та її роль у суспільстві.	2	-	-	4	10	16	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Стародавня філософія. Філософія Середньовічного суспільства та епохи Відродження	2	-	-	4	10	16	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Західноєвропейська філософія Нового часу та доби Просвітництва. Німецька	2	-	-	4	20	26	-	-	-	-	-	-

класична філософія												

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма)						Кількість годин (заочна форма)					
	л	лаб	сем	п	с.р.	усього	л	лаб	сем	п	с.р.	усього
Тема 4. Некласична філософія XIX-XX ст. Генеза української філософії	2	-	-	4	15	21	-	-	-	-	-	-
Разом за модулем 1	8	0	0	16	55	79	-	-	-	-	-	-
Модуль 2. Онтологія. Гносеологія. Філософія суспільства та людини												
Тема 5. Філософське вчення про буття. Свідомість як категорія філософії. Суспільна свідомість	1	-	-	2	-	3	-	-	-	-	-	-
Тема 6. Пізнавальна активність людини. Особливості наукового пізнання в гуманітарних науках	2	-	-	4	-	6	-	-	-	-	-	-
Тема 7. Соціальна філософія. Філософська антропологія. Морально-культурний аспект людського буття	2	-	-	4	10	16	-	-	-	-	-	-
Тема 8. Аксиологія: цінність буття та стратегії майбутнього. Філософські засади міжнародних відносин	2	-	-	4	10	16	-	-	-	-	-	-
Разом за модулем 2	7	0	0	14	20	41	-	-	-	-	-	-
Курсовий проект (робота)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Усього годин	15	0	0	30	75	120	-	-	-	-	-	-

Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Сутність філософії та її роль у суспільстві	2
2	Тема 2. Філософія Стародавнього світу: Індія, Китай, Греція. Тема 2.1. Філософія Середньовіччя та Відродження	2
3	Тема 3. Філософські пошуки Модерну	1
4	Тема 4. Некласична філософія XIX-XX ст. Тема 4.1. Українська філософія	2
5	Тема 5. Філософське розуміння світу, проблема буття Тема 5. 1. Філософське розуміння феномену свідомості	2
6	Тема 6. Пізнавальна активність людини	2

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
7	Тема 7. Соціальна філософія: основні підходи до розуміння суспільства Тема 7.1. Філософська антропологія. Філософія культури та цивілізації Тема 7.2. Моральний аспект буття людини.	2
8	Тема 8. Аксиологія: цінність буття та стратегії майбутнього. Тема 8.1. Філософські засади міжнародних відносин	2
Всього годин		15

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Філософська пропедевтика. Сутність філософії, її роль у суспільстві	2
2	Східна та Західна парадигми виникнення філософії	2
3	Філософія Середньовіччя та Відродження	2
4	Західноєвропейська філософія Нового часу та доби Просвітництва	2
5	Особливості та специфіка німецької класичної філософії	2
6	Некласична філософія XIX-XX ст.	2
7	Генеza української філософії	2
8	Онтологія як філософське вчення про буття. Свідомість як категорія філософії	2
9	Пізнавальна активність людини. Особливості наукового пізнання	2
10	Філософський аналіз суспільства	2
11	Філософська антропологія. Особистість як предмет дослідження	2
12	Філософія культури та цивілізації	2

13	Предмет етики. Особливості функціонування моралі	2
14	Аксіологія: цінність буття та стратегії майбутнього	2
15	Філософська рефлексія міжнародних відносин: від класичних парадигм до етичних викликів сучасності	2
Всього годин		30

Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми
1	Філософські пошуки сенсу життя: від античності до сучасності
2	Проблема людини в соціокультурному середовищі

Методи навчання

Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- Усне опитування для перевірки розуміння основних філософських концепцій та історії філософії
- Тестування для оцінки знань з логіки, етики та соціальної філософії
- Написання есе для розвитку навичок аналізу та аргументації у філософських питаннях
- Захист реферату для оцінки вміння систематизувати та презентувати філософські ідеї
- Поточне оцінювання через участь у дискусіях та обговореннях

Методи навчання:

- Лекційно-дискусійний метод для викладання історії філософії та основних концепцій
- Аналіз філософських текстів та кейс-стаді для розвитку критичного мислення та навичок аналізу
- Обговорення сучасних суспільних та міжнародних проблем через філософську призму для застосування теоретичних знань на практиці
- Проектна робота з аналізу філософських течій або концепцій у контексті міжнародних відносин для формування міждисциплінарних компетентностей
- Групові дебати для розвитку навичок аргументації та вміння працювати в команді
- Метод аналізу та синтезу інформації для формування системного мислення та здатності до комплексного аналізу
- Використання сучасних інформаційних технологій та мультимедійних засобів для підвищення залученості та інтерактивності навчання

Оцінювання результатів навчання

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Тема	Результати навчання	Оціночні бали
Модуль 1. Вступ до філософії. Історія філософії		
Семінарське заняття 1. Знати базові філософські поняття. Визначати власний світогляд. Аналізувати етапи формування світогляду. Розрізняти типи світогляду та їх особливості. Застосовувати знання для аналізу сучасного суспільства.	ПРН 17. Мати навички самостійного визначення освітніх цілей та навчання, пошуку необхідних для їх досягнення освітніх ресурсів. Знати основні етапи історії філософії, її роль у розвитку суспільства та сучасних ідей. Вміти аналізувати філософські концепції, критично оцінювати їх значення та застосовувати у дослідженнях міжнародних відносин та суспільних комунікаціях. Вивчати основні історичні періоди філософії, ключові ідеї та філософські школи.	5
Тематичний тест 1. Перевірити знання основних понять, типів і форм світогляду.		3
Семінарське заняття 2. Східна та Західна парадигми виникнення філософії		4
Тематичний тест 2.		3
Семінарське заняття 3. Філософія Середньовіччя та Відродження. Виділяти риси середньовічної та ренесансної філософії. Визначати зв'язки між культурною традицією і стилем філософування.		4
Тематичний тест 3.		3
Семінарське заняття 4. Західноєвропейська філософія Нового часу та доби Просвітництва. Розрізняти особливості філософії Нового часу. Аналізувати тенденції розвитку наукового знання в 17–19 ст.		4
Тематичний тест 4.		3

Семінарське заняття 5. Особливості та специфіка німецької класичної філософії		4
Тематичний тест 5.		3
Семінарське заняття 6. Некласична філософія XIX-XX ст.		4
Тематичний тест 6.		3
Семінарське заняття 7. Генеза української філософії		4
Тематичний тест 7.		3
Самостійна робота 1. Філософські пошуки сенсу життя: від античності до сучасності		20
Модульна контрольна		30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Онтологія. Гносеологія. Філософія суспільства та людини		
Семінарське заняття 8. Онтологія як філософське вчення про буття. Свідомість як категорія філософії		4
Тематичний тест 8.		3
Семінарське заняття 9. Пізнавальна активність людини. Особливості наукового пізнання		4
Тематичний тест 9.		3
Семінарське заняття 10. Філософський аналіз суспільства		5
Тематичний тест 10.		3
Семінарське заняття 11. Філософська антропологія. Особистість як предмет дослідження		5
Тематичний тест 11.		3
Семінарське заняття 12. Філософія культури та цивілізації		5
Тематичний тест 12.		3
Семінарське заняття 13. Предмет етики. Особливості функціонування моралі		5
Тематичний тест 13.		3
Семінарське заняття 14. Аксиологія: цінність буття та стратегії майбутнього		5
Тематичний тест 14.		3
Семінарське заняття 15. Філософська рефлексія міжнародних відносин: від класичних парадигм до етичних викликів сучасності		5
Тематичний тест 15.		3
Самостійна робота 2. Проблема людини в соціокультурному середовищі		8
Модульна контрольна 2.		30

Всього за модулем 2	100
Навчальна робота (разом за семестр)	70
Підсумковий екзамен	30
Разом за курс	100

Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамен/залік)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Лабораторні, самостійні та модульні роботи необхідно здавати у заплановані терміни. Перескладання модульних робіт допускається за наявності поважних причин у визначені кафедрою строки.
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування, використання сторонніх матеріалів і несанкціонованих пристроїв під час виконання контрольних робіт, заліку або екзамену заборонено.
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. Пропуски відпрацьовуються згідно з індивідуальним графіком та правилами кафедри.

Навчально-методичне забезпечення

-електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=4054>);

Рекомендовані джерела інформації

1. Гейко С.М., Горбатюк Т.В., Лаута О.Д. та ін. Людина, суспільство, держава у філософському дискурсі: історія та сучасність : монографія. К.: «Міленіум», 2020. 378 с.
2. Савицька І.М., Культенко В.П., Лаута О.Д., та ін. Проблеми і перспективи сучасного мега суспільства в контексті гуманітарного дискурсу. Колективна монографія – К., 2020. -209 с.
3. Губерський Л., Андрущенко В., Михальченко М. Культура. Ідеологія. Особистість: Методолого-світоглядний аналіз. К.: Знання України, 2022. 580 с.
4. Історія філософії. Античність та Середньовіччя. За ред. Умберто Еко та Рікардо Федрігі. Харків: Фоліо, 2021.
5. Причепій Є. М. Філософія : посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ : Академвидав, 2021. - 575 с.
6. Філософія. Навчально-методичний посібник для студентів НУБіП України стаціонарної форми навчання з усіх спеціальностей ОКР «Бакалавр». Савицька І.М. Культенко В.П., Супрун А.Г., Гейко С.М. К.: Вид. центр НУБіП України, 2021. 24 с.
7. Савицька І. М. Концептуалізація справедливості у філософії Платона / І. М. Савицька, Б. М. Стадник // Перспективи : соціально політичний журнал. – 2025. – № 1. – С. 85-93
8. Савицька І. М. Концептуалізація справедливості у філософії Платона / І. М. Савицька, Б. М. Стадник // Перспективи : соціально політичний журнал. – 2025. – № 1. – С. 85-93.
9. Савицька І. М. Зміст та структура поняття “ціннісний світогляд студентів соціономічних професій університетів наук про життя”. Scientific journal “Humanitarian Studies: Pedagogy, Psychology, Philosophy”. 2024. Vol.12. No.2. Pp. 112–123.

- 10 Савицька І.М. Зарубіжний досвід формування ціннісного світогляду студентів соціономічних професій університетів наук про життя. Мистецька освіта та розвиток творчої особистості. 2024. Вип. 4. С. 99-104.
- 11 Цінності в житті людини і суспільства / Філософія/ За ред. Надольного І. Ф. – К., 2020. – С. 449-463.